

DISSERTATIO CCCCVII.

*De altera Eucharistiae materia, quae est Vinum.
Qui circa hoc fuerint errores, & quae sit
Ecclesiae fides? An debeat esse aqua tem-
peratum? Quo Jure sit hujusmodi
temperatio? Et quomodo aqua
in Christi sanguinem
transmutetur.*

LN Dissertatione
cccciv. loquentes
de erroribus Hæ-
reticorum con-
tra alteram ina-
dequatam Sacra-
menti Eucharis-
tiae materiam,
quæ est panis,

videtur, quando decernit, ut Armeni
se cum universo Orbe Christiano confor-
ment, eorumque Sacerdotes in Calicis
oblatione paululû aquæ admisceant vino.
Et denique Cassander in Liturgiis
cap. 12. refert, quod iidem Armeni,
adhuc ad præsens, in pristino errore
perseverant.

Secundo, hunc eundem errorem Scrip-
tores aliqui tribuunt Græcis; & sunt
Innocentius III. lib. 4. de Sacrificio
Missæ cap. 32. Guido Carmelita in
hæresum Catalago, Alphonfus a Ca-
stro adversus hæreses, verbo Eucha-
ristia, hæresi 7. At Scriptores alii Græ-
cos ab hoc errore defendunt, & hanc
suam opinionem probant ex Liturgia
S. Chrysostomi, & ex notis Goarii
ad illam; pariter ex Theodoro, in
dialogo I. ex Theophylacto in Joann.
ex Zonara ad can. 32. Concilii Trul-
lani, ac demum ex decreto Eugenii
IV. *In quo legitur Sanctam Romanam
Ecclesiam, & antiquas omnes, tum La-
tinorum, tum Græcorum Ecclesias, sem-
per in sacrificio obtulisse vinum aqua
temperatum.*

Tertio, Lutherani, & Calviniani antiqui
voluerunt, mixtionem aquæ cum vi-
no in Sacrificio Missæ esse figmentum
humanum contra Christi institutio-
nem, & pessimam importare signifi-
cationem. Habetur ex primo scripto
Lutheri contra Henricum VIII. Angliæ
Regem, & in formula Missæ pro Ec-
clesia Wictembergensi, & ex Petro
Richero Calviniano, qui asserit, hunc
errorem se a Calvino didicisse. At

loquuti pariter fuimus de erroribus
Hæreticorum contra hanc aliam ina-
dequatam ejusdem Sacramenti ma-
teriam, quæ est Vinum. Modo in
hac Dissertatione de iisdem erroribus
iterum fusiori calamo scribentes, eos,
& eorundem Authores enumeramus.

Primo describuntur Hæretici, qui aquam
omnia rejiciebant in sacrificio. Hunc
errorem Patres Concilii Trullani an-
no 692. Armenis tribuebant can. 32.
in quo declarant, quod Armeni vi-
num purum sine aqua offerebant in
sacra mensa, & quod ipsorum usum,
& consuetudinem præsumebant exem-
plo, & autoritate Sancti Joannis
Chrysostomi confirmare. Nicepho-
rus lib. 18. hist. cap. 53. asserit, quod
hic error ex alio errore initium duce-
bat, scil. quod crederent, in Christo
non esse duas naturas, divinam scil.,
& humanam, & propterea vinum cum
aqua in Calice non miscebant. Non
fuit extinctus tunc temporis hic error,
sed quod diù etiam perseveraverit
indicium habemus ab eo, quod Eu-
genius IV. in suo Decreto, seu instru-
ctione anno 1439. in Concilio Floren-
tino aliquo modo ipsum memorare

Pars VIII.